

Referat Drept Comercial

Societatea Comerciala

Notiunea dreptului comercial

Dreptul comercial, ca disciplina de studiu, se ocupa cu actele (faptele) comerciale, cu obligatiile ce deriva din ele, cu comerciantii – persoane fizice sau juridice, cu contracte comerciale, cu titlurile comerciale de valoare, cu falimentul etc.

Putem defini dreptul comercial ca fiind un ansamblu de norme juridice apartinand dreptului privat din care se aplica tuturor raporturilor care rezulta din operatiunile (actele/faptele) juridice considerate de lege ca fiind comerciale, precum si raporturile care rezulta din operatiunile juridice la care participa acele persoane considerate de lege ca avand calitatea de comerciant.

Constituirea societăților comerciale

Considerari introductive

Societățile comerciale au fost și sunt în prezent cel mai adecvat instrument juridic de drenare a energiilor umane și financiare pentru realizarea unor scopuri sociale, ca și pentru satisfacerea unor interese personale ale întreprinzătorilor, ele contribuind la dezvoltarea comunicațiilor care au permis extinderea pietelor cu toate consecințele benefice asupra civilizației moderne.

Regimul juridic al societăților comerciale a fost reglementat în titlul VIII al Cartii I a Codului comercial român art 77-269, intitulat „Despre Societățile Comerciale”, prin care e reglementat înființarea societăților în nume colectiv, societatea în comandita simplă, societate anonimă (pe acțiuni), societate în comandita pe acțiuni și asociația în participatie. Întrucât reglementarea societăților comerciale cuprinsă în Codul comercial era în mare parte depășită, ea a fost înlocuită cu o nouă reglementare, care face obiectul Legii 31/1990 privind societățile comerciale. Constituirea unei societăți comerciale impune încheierea actelor constitutive cu respectarea cerințelor legii privind actele juridice.

Societatea comercială dobândește personalitate juridică prin încheierea unor formalități cerute de lege. Aceste formalități se întemeiază, după caz pe contractul de societate sau pe contractul de societate și statutul societății sau contract de societate.

1. Forme de constituire

Prin art 2 din legea 31/1990 se stabilesc 5 forme de organizare a societăților comerciale românești și anume:

1. societatea în nume colectiv
2. societate în comandita simplă
3. societate pe acțiuni
4. societatea în comandita pe acțiuni
5. societatea cu răspundere limitată.

Societățile enunțate sunt persoane juridice distincte de persoana proprietarilor lor (asociați sau acționari). Ele își desfășoară activitatea în nume propriu, au conducere și sediu propriu. Pentru constituirea societăților comerciale este necesar întocmirea și procurarea unor acte, plata unor taxe, etc.

În acest flux procedural stabilit de legislația comercială în vigoare, care cuprinde mai multe instituții implicate în acest proces, se disting câteva etape și anume:

ETAPELE CONSTITUIRII SOCIETATILOR COMERCIALE

Verificarea, la Registrul Comertului, a acceptabilitatii numelui si emblemei alese, urmata de redactarea statutului si contractului societatii.

Legea prevede obligativitatea formei scrise a celor 2 acte ale societatii, care pot fi reunite in unul singur acesta numit act constitutiv, care se intocmesc in 6 exemplare. Inainte de a se trece la redactarea actelor e necesar o deplasare la registrul comertului pentru a se verifica daca se accepta numele si emblema alese, pentru ca s-ar putea ca acestea sa fie deja inregistrate de alte societati, in acest caz trebuind alese alte denumiri, facandu-se obligatoriu o rezervare de denumire si o verificare a sediului care au o valabilitate de 3 luni. Verificarea sediului e obligatorie intrucat la acelasi sediu nu pot functiona mai multe societati comerciale cu exceptia cazului in care una dintre societatii este asociat sau actionar al societatii nou infiintate. Provizoriu societatea isi poate declara sediul la sediul cabinetul sau biroul avocatului sau societatii civile de avocatura care certifica actul constitutiv.

Redactarea actului constitutiv

Dupa stabilirea numelui si emblemei viitoarei societati, se trece la redactarea actelor constitutive ale societatii (statut si contract), in care trebuie sa gasim urmatoarele date:

- care va fi forma, denumirea, durata, sediul si obiectul de activitate al societatii;
- valoarea capitalului social ce trebuie depus de fiecare asociat, cat in lei si cat in valuta;
- care dintre asociati va administra si reprezenta societatea, stabilind limita si puterile acestora, cat si obligatiile pe care le are;
- daca societatea va avea sucursale sau filiale in tara sau in strainatate;
- modul de impartire al castigurilor (cand, cat si cat de frecvent);
- in ce cazuri se poate dizolva sau lichida societatea, etc

Contractul trebuie sa cuprinda toate mentiunile prevazute de art7 si art8 din Legea nr.31/1990:

Actul constitutiv al societății în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată va cuprinde:

a) numele și prenumele, codul numeric personal, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia asociaților persoane fizice; denumirea, sediul și naționalitatea asociaților persoane juridice; numărul de înregistrare în registrul comerțului sau codul unic de înregistrare, potrivit legii naționale; la societatea în comandită simplă se vor arăta asociații comanditari, asociații comandați, precum și reprezentantul fiscal, dacă este cazul;

b) forma, denumirea, sediul și, dacă este cazul, emblema societății;

c) obiectul de activitate al societății, cu precizarea domeniului și a activității principale;

d) capitalul social subscris și cel vărsat, cu menționarea aportului fiecărui asociat, în numerar sau în natură, valoarea aportului în natură și modul evaluării, precum și data la care se va vărsa integral capitalul social subscris. La societățile cu răspundere limitată se vor preciza numărul și valoarea nominală a părților sociale, precum și numărul părților sociale atribuite fiecărui asociat pentru aportul său;

e) asociații care reprezintă și administrează societatea sau administratorii neasociați, persoane fizice ori juridice, puterile ce li s-au conferit și dacă ei urmează să le exercite împreună sau separat;

f) partea fiecărui asociat la beneficii și la pierderi;

g) sediile secundare - sucursale, agenții, reprezentanțe sau alte asemenea unități fără personalitate juridică -, atunci când se înființează o dată cu societatea, sau condițiile pentru înființarea lor ulterioară, dacă se are în vedere o atare înființare;

h) durata societății;

i) modul de dizolvare și de lichidare a societății.

Actul constitutiv al societății pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni va cuprinde:

a) numele și prenumele, codul numeric personal, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia asociațiilor persoane fizice; denumirea, sediul și naționalitatea asociațiilor persoane juridice, numărul de înregistrare în registrul comerțului sau codul unic de înregistrare, potrivit legii naționale; la societatea în comandită pe acțiuni se vor arăta asociații comanditari și asociații comandați, precum și reprezentantul fiscal, dacă este cazul;

b) forma, denumirea, sediul și, dacă este cazul, emblema societății;

c) obiectul de activitate al societății, cu precizarea domeniului și a activității principale;

d) capitalul social subscris și cel vărsat. La constituire, capitalul social subscris, vărsat de fiecare acționar, nu va putea fi mai mic de 30% din cel subscris, dacă prin lege nu se prevede altfel. Restul de capital social va trebui vărsat în termen de 12 luni de la înmatriculare;

e) valoarea bunurilor constituite ca aport în natură în societate, modul de evaluare și numărul acțiunilor acordate pentru acestea;

f) numărul și valoarea nominală a acțiunilor, cu specificarea dacă sunt nominative sau la purtător. Dacă sunt mai multe categorii de acțiuni, se vor arăta numărul, valoarea nominală și drepturile conferite fiecărei categorii de acțiuni;

g) numele și prenumele, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia administratorilor, persoane fizice; denumirea, sediul și naționalitatea administratorilor, persoane juridice; garanția pe care administratorii sunt obligați să o depună, puterile ce li se conferă și dacă ei urmează să le exercite împreună sau separat; drepturile speciale de reprezentare și de administrare acordate unora dintre ei. Pentru societățile în comandită pe acțiuni se vor indica comandații care reprezintă și administrează societatea;

h) numele și prenumele, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia cenzorilor, persoane fizice; denumirea, sediul și naționalitatea cenzorilor, persoane juridice;

i) clauze privind conducerea, administrarea, funcționarea și controlul gestiunii societății de către organele statutare, controlul acesteia de către acționari, precum și documentele la care aceștia vor putea să aibă acces pentru a se informa și a-și exercita controlul;

j) durata societății;

k) modul de distribuire a beneficiilor și de suportare a pierderilor;

l) sediile secundare - sucursale, agenții, reprezentanțe sau alte asemenea unități fără personalitate juridică -, atunci când se înființează o dată cu societatea, sau condițiile pentru înființarea lor ulterioară, dacă se are în vedere o atare înființare;

m) avantajele rezervate fondatorilor;

n) acțiunile comanditarilor în societatea în comandită pe acțiuni;

o) operațiunile încheiate de asociați în contul societății ce se constituie și pe care aceasta urmează să le preia, precum și sumele ce trebuie plătite pentru acele operațiuni;

p) modul de dizolvare și de lichidare a societății.

Societatea pe acțiuni se constituie prin subscriere integrală și simultană a capitalului social de către semnatarii actului constitutiv sau prin subscripție publică.

Capitalul social al societății pe acțiuni și al societății în comandită pe acțiuni nu poate fi mai mic de 25.000.000 lei.

Numărul acționarilor în societatea pe acțiuni nu poate fi mai mic de 5.

Capitalul social al unei societăți cu răspundere limitată nu poate fi mai mic de 2.000.000 lei și se divide în părți sociale egale, care nu pot fi mai mici de 100.000 lei.

Părțile sociale nu pot fi reprezentate prin titluri negociabile.

În societatea cu răspundere limitată, numărul asociaților nu poate fi mai mare de 50. În cazul în care, într-o societate cu răspundere limitată, părțile sociale sunt ale unei singure persoane, aceasta, în calitate de asociat unic, are drepturile și obligațiile ce revin, potrivit prezentei legi, adunării generale a asociaților. Dacă asociatul unic este administrator, îi revin și obligațiile prevăzute de lege pentru această calitate.

În societatea care se înființează de către un asociat unic, valoarea aportului în natură va fi stabilită pe baza unei expertize de specialitate. O persoană fizică sau o persoană juridică nu poate fi asociat unic decât într-o singură societate cu răspundere limitată.

O societate cu răspundere limitată nu poate avea ca asociat unic o altă societate cu răspundere limitată, alcătuită dintr-o singură persoană.

În caz de încălcare a prevederilor alin. (1) și (2), statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, precum și orice persoană interesată poate cere dizolvarea pe cale judecătorească a unei societăți astfel constituită.

Pe baza hotărârii de dizolvare, lichidarea se va face în condițiile prevăzute de prezenta lege pentru societățile cu răspundere limitată.

Contractele între societatea cu răspundere limitată și persoana fizică sau persoana juridică, asociat unic al celei dintâi, se încheie în formă scrisă, sub sancțiunea nulității absolute.

Aporturile în numerar sunt obligatorii la constituirea oricărei forme de societate.

Aporturile în natură sunt admise la toate formele de societate. Aceste aporturi se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare și prin predarea efectivă către societate a bunurilor aflate în stare de utilizare.

Aporturile în creanțe sunt liberate potrivit art. 84. Asemenea aporturi nu sunt admise la societățile pe acțiuni care se constituie prin subscripție publică și nici la societățile în comandită pe acțiuni sau cu răspundere limitată.

Prestațiile în muncă nu pot constitui aport la formarea sau majorarea capitalului social.

Asociații în societatea în nume colectiv și asociații comanditați se pot obliga la prestații în muncă cu titlu de aport social, dar care nu pot constitui aport la formarea sau la majorarea capitalului social. În schimbul acestui aport, asociații au dreptul să participe, potrivit actului constitutiv, la împărțirea beneficiilor și a activului social, rămânând, totodată, obligați să participe la pierderi.

Notiunea de comerciant

Potrivit Codului comercial roman, subiecte ale raporturilor comerciale pot fi atat comerciantii, cat si necomerciantii. Reglementarea sa se aplica oricarei persoane care savarseste fapte de comert obiective, indiferent daca persoana care le savarseste are sau nu calitatea de comerciant.

Daca savarsirea faptelor de comert are un caracter profesional, persoana are caracter accidental, desi raportul juridic care s-a nascut este supus reglementarii comerciale, totusi persoana care le-a savarsit pastreaza calitatea de necomerciant. Situatiile sunt aceeasi si in cazul in care actul incheiat este o fapta de comert numai pentru una din partile actului juridic; raportul juridic este supus reglementarii dreptului comercial, fara ca, prin aceasta, persoana pentru care actul nu este fapta de comert sa devina comerciant.

Cu toate ca subiecte ale raporturilor comerciale pot fi atat comerciantii cat si necomerciantii, totusi, in principal, activitatea comerciala se realizeaza de catre comercianti. De aceea Codul comercial precizeaza notiunea de comerciant si, printr-o serie de dispozitii, reglementeaza statutul juridic al comerciantilor.

Ca expresie a concepiei sale obiective, Codul comercial prevede ca: „Sunt comercianti aceia care fac fapte de comert, avand comertul ca profesie obisnuita, si societatile comerciale”. Deci au calitatea de comerciant persoanele fizice care savarsesc fapte de comert, ca profesie obisnuita (comerciantii individuali) precum si persoanele juridice, adica societatile comerciale (comerciantii colectivi).

Cum se poate observa, Codul comercial defineste comerciantul persoana fizica nu prin aparenta sa la un anumit grup profesional, ci prin actele si operatiunile, adica prin faptele de comert pe care le savarseste cu caracter profesional. In privinta persoanelor juridice, Codul comercial se multumeste sa precizeze ca au calitatea de comerciant si societatile comerciale. Deci, persoanele juridice au calitatea de comerciant daca imbraca forma juridica a societatilor comerciale.

Calitatea de comerciant implica un statut juridic diferit de cel al necomerciantilor, cu cunostinte deosebite asupra raporturilor juridice la care participa.

a). In interesul bunei desfasurari a activitatii comerciale si a protejarii intereselor participantilor la aceasta activitate, legea instituie anumite obligatii pentru comercianti, considerate *obligatii profesionale ale comerciantilor*.

☞ Astfel, inainte de inceperea comertului, comerciantul este obligat sa ceara inmatricularea in registrul comertului, iar in cursul exercitarii si la incetarea comertului, sa ceara inscrierea in acelasi registru a mentiunilor privind actele si faptele a caror inregistrare este prevazuta de lege.

☞ De asemenea, orice comerciant are obligatia sa tina anumite registre comerciale (de contabilitate) in care sa consemneze toate operatiunile comerciale (art. 22 C.com.).

☞ comerciantul este obligat sa desfasoare activitate comerciala in conditiile unei concurente loiale.

b). Pentru a asigura o certitudine asupra naturii regimului juridic al actelor si operatiunilor savarsite de comerciant, legea instituie *o prezumtie de comercialitate*; toate actele si operatiunile savarsite de comerciant sunt prezumate a fi fapte de comert si deci supuse legilor comerciale (art. 4 C.com.).

c). Actele comerciale incheiate de comerciant sunt supuse unor reguli speciale, derogatorii de la regimul actelor juridice civile: in obligatiile comerciale, codebitorii sunt prezumati ca s-au obligat solidar (art. 42 C. com.); datoriile comerciale in bani produc dobanda de drept, din ziua cand devin exigibile (art. 43 C.com.); in obligatiile comerciale, judecatorul nu poate acorda un termen de gratie (art.44 C. com.); in raporturile comerciale, retractul litigios este interzis (art. 45 C.com.); dovada drepturilor, rezultand din actele comerciale, se poate face cu orice mijloc de proba admis de lege (art. 46 C.com.).

d). In cazul incetarii platilor pentru datoriile sale comerciale, *comerciantul poate fi declarat in faliment* (art. 895 C.com.). Procedura falimentului este aplicabila numai comerciantilor; ea nu se aplica necomerciantilor, chiar daca s-au obligat prin acte comerciale.

e). Comerciantii – individuali sau colectivi – pot participa la constituirea unor camere de comert si industrie, ca organizatii autonome, destinate sa promoveze si sa apere interesele lor.

f). Comerciantii sunt supusi impozitului pe profitul realizat din activitatea comerciala.

Micii comercianti.

Art. 34 C.com. prevede ca dispozitiile Codului comercial privind registrele comerciale nu se aplica colportorilor, comerciantilor care fac micul trafic ambulant, carausilor sau celor al caror comert nu iese din cercul unei profesii manuale.

Pornind de la aceste dispozitii legale, trebuie sa se faca distinctie intre micii comercianti si marii comercianti.

In conceptia Codului comercial, volumul operatiunilor comerciale nu are relevanta asupra regimului juridic al comerciantilor. In realitate, dispozitiile art. 34 C.com. nu fac altceva decat sa scuteasca pe comerciantii care desfasoara activitatile mentionate de indeplinirea unei obligatii profesionale, aceea de a tine registrele comerciale. Aceasta scutire este determinata de volumul redus al operatiunilor comerciale si este conceputa ca o masura de protectie a unor comercianti care, in general, nu au o pregatire adecvata pentru a tine registrele cerute de lege.

Calitatea de comerciant

In temeiul Codului comercial, calitatea de comerciant se dobandeste in mod diferit, dupa cum este vorba de o persoana fizica sau o sau o societate comerciala (persoana juridica).

Deosebirea se explica prin caracterele specifice celor doua categorii de subiecte participante la raporturile comerciale.

Comerciantii – persoane fizice

Pentru dobândirea calitatii de comerciant de către o persoană fizică, aceasta trebuie să îndeplinească trei condiții:

1. să desfășoare în mod efectiv una sau mai multe fapte de comerț obiective (adică din cele enumerate în mod enunțiativ de art. 3 C.com.);
2. săvârșirea actelor de comerț să aibă caracter profesional (deci cu titlu de îndeletnicire și nu izolate);
3. faptele de comerț să se desfășoare în nume propriu și nu în numele altuia.

În plus față de condițiile Codului comercial, conform legii nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, acestea trebuie să obțină autorizație pentru exercitarea comerțului respectiv, eliberată de primar.

Pierderea calitatii de comerciant se face prin renunțarea persoanei fizice la activitatea comercială, însoțită de depunerea, la organul emitent, a autorizației administrative, precum și prin retragerea acestei autorizații în condițiile legii. În ambele situații, înregistrarea de la Registrul Comerțului urmează să fie radiată, din acel moment pierderea calitatii de comerciant devenind opozabilă terților.

Comerciantii – persoane juridice

În concepția Codului comercial societățile comerciale dobândesc calitatea de comerciant chiar din momentul constituirii, independent dacă săvârșesc sau nu fapte de comerț. În concluzie, o societate comercială, odată constituită, devine comerciant și îi încumbe toate obligațiile proprii comercianților, chiar dacă nu a efectuat nici măcar un singur act de comerț.

Pierderea calitatii de comerciant a persoanei juridice se face în urma dizolvării și lichidării sale (voluntare, ca urmare a falimentului, anularii constituirii sau neîntrunirii cerințelor de capital social) urmata de radierea sa din Registrul Comerțului, acest din urmă moment fiind cel de la care entitatea își pierde personalitatea juridică.

Condițiile cerute pentru dobândirea calitatii de comerciant

Pentru dobândirea calitatii de comerciant sunt necesare trei condiții:

1. săvârșirea de fapte de comerț obiective;
2. săvârșirea faptelor de comerț ca profesiune;
3. săvârșirea de fapte de comerț în nume propriu.

★ Pentru a deveni comerciant, persoana fizică trebuie să săvârșească anumite fapte de comerț obiective, care sunt prevăzute de art. 3 C.com.. Această condiție se explică prin aceea că, în concepția Codului comercial român, numai săvârșirea de fapte de comerț obiective conferă calitatea de comerciant. După dobândirea calitatii de comerciant, toate actele și faptele juridice ale comerciantului sunt prezumate să fie comerciale (art. 4 C.com.).

Calitatea de comerciant se dobândește prin săvârșirea de fapte de comerț obiective, numai dacă actele sau operațiunile săvârșite sunt fapte de comerț obiective pentru persoana care le săvârșește.

In consecinta, o persoana care savarseste fapte de comert unilaterale sau mixte nu devine comerciant, daca pentru ea actele juridice incheiate au un caracter civil.

O persoana poate savarsi una sau mai multe fapte de comert obiective in functie de obiectul comertului avut in vedere.

Pentru a duce la dobandirea calitatii de comerciant, savarsirea faptelor de comert obiective trebuie sa fie efectiva. savarsirea de fapte de comert

Calitatea de comerciant se dobandeste prin savarsirea de fapte de comert obiective numai daca acestea au un caracter licit.

★ Pentru a dobandi calitatea de comerciant nu este suficient numai ca o persoana sa savarseasca fapte de comert obiective; se cere ca savarsirea faptelor de comert sa aiba caracter de profesiune. Savarsirea faptelor de comert are caracter profesional cand constituie o ocupatie, o indeletnicire permanenta pe care o exercita o anumita persoana.

★ O persoana nu devine comerciant decat daca savarseste fapte de comert obiective cu caracter profesional, in nume propriu, independent si pe riscul sau.

Bibliografie:

- Sebastian Bodu – „Drept Comercial cu notiunile fundamentale de drept civil” editura „Rosetti” Bucuresti 2005
- Stanciu Carpenaru „Drept Comercial Roman” editura „All”

Student Iancu Liviu anul II
Universitatea „Dimitrie Cantemir”
Constanta